

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Teslík Uh. Skalica (Szakolcza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a
platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
príjmajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Oteným sberateľom a čitateľom „Pokroku“!

Vyzývame týmto všetkých tých pt. čitateľov nášho časopisu, ktorí časopis náš odoberajú od našich sberateľov a títo následkom toho sú obťaženi nielen obťažnou prácou, ale tiež prenasledovaním rozličnými úradmi, by časopis náš si konečne osvojili a každý čitateľ by mohol 2 kor. ročne čo predplatok doposlať na administráciu „Pokroku“ v Uh. Skalici (Szakolcza Ny. m.) a týmto by nielen sberateľom, lež i administrácii v práci veľmi ulahčili a sami sebe tiež, ponač by nemuseli čakať alebo šahať sa za časopisom, lež donesený by im bol poštovým poslíčkom rovno do domu. Preto upozorňujeme pt. čitateľov ešte raz a prosíme, by žiadosti našej hľadeli čím skôr vyhoveť a každý nech si časopis predplatí osobne.

Administrácia „Pokroku“

Rusko-japonská válka.

Poslanec V. Klofáč predseda národno socialnej strany českej vyslovuje sa o válke a Kuropatkinovi nasledovne: Nesprávno je, písali li sa, že Kuropatkin dopustil sa takých lebo takých chýb, Kuropatkin nedopustil sa vôbec žiadnych chýb a nikto nemôže mu ich vytýkať. Naopak v Rusku a v armáde nenie človeka, ktorý by Kuropatkina nemiloval. Je populárnym jako nikto iný. On jediný mohol sa postaviť v terajšej hrôznej válke v čelo ruského vojska, jemu jedinému a len jemu Rusko a ruské vojsko verí. Mlčanlivý, jednoduchý, dobrosrdečný a ľudský, má talent manevrovať s veľkými massami ľudu. Je predvídaný a trezlivý. Medzi ruskými generálmi je viacej takých bojovných generálov jako: Miščenko, Samsonov, Remenkampf a iní Kuropatkin je organisátor veľkého prehľadu znajúci, dopodrobna nám laikom ľahko predstavitelný složitý organismus stotísícových vojenských telies a ovladajúci jeho vedenie rovno majstrovsky. Je poctivý, svedomitý a skusený.

Starý, geniálny „Dragomirov“, hrdina v rusko-tureckej vojne povedal o ňom cárovi, že jedine on môže spasiť Rusko. To rozhodlo u cára. Veselá historika rozpráva sa s cárskeho dvora. Dragomirov môže si dovoliť všetko v cárskom dvore. Bola vojenská porada, starý „Dragomirov“ zdiemnul, keď sa prebral smiali sa okolo sediaci, čo sa smejete ozval sa Dragomirov, ja som spal len chvíľku, ale „Alexejev“ a jeho ľudia na ďalekom východe spali vždy a mal pravdu. Všetky nezmary z počiatku možno pripísať Alexejevovi. Tento závidí a prekáža Kuropatkinovi, ktorý je synom ruského sedliaka mužika, Alexejev vyrástnul pri dvore. Kuropatkin žije jednoducho, obyčajne. Žije jako vojak. Keď sa Kuropatkin dostal do Mandžurie bolo tam asi 50,000 vojska, čo mal s ním robiť. Pred dvomi mesiacmi nebolo v Mandžurii viacej vojakov jako 200,000, z toho 30,000 ranených a zomrelých. Japoncov už vtedy bolo 350,000! Preto vyhýbal Kuropatkin, a vyhýba až po dnes a bude ešte ďalej ukonávať, znepokojovať Japoncov a vyháľal ich z hor na rovinu. A toto sa Kuropatkinovi podarilo. U Mukdenu sotva bude veľká bitva. U Telína je rovina, na opevneniach pracuje sa už tri mesiace. Mnohí hovoria, že Kuropatkin pôjde ešte ďalej na sever a dočká zimy, okolo všeschtvých bude mať 400 - 500 tisíc mužov.

Práve vymenoval ho cár za vojvodu celej mandžurskej armády.

Lacné ovocné stromy.

Tohoto roku na jar skalický pán dekan dal priniesť pre členov „Kat. Kruhu“ utešené, lacné štepy ovocné, by týmto spôsobom sa pestovanie ovocia zveľadilo. Štepy tieto byly krásne, 2-3 metre vysoké, a ako sme sa presvedčili, kde ich cez leto dobre opatrili, krásne idú. Dovozy od stromkov týchto on platil, aby ľudia čím väčšiu chuť mali ku pestovaniu ovocných stromov.

Ponevadž sme presvedčení, aký význam má pre nás a naše okolie ovocinárstvo, na žiadosť p. dekana sme túto vec prevzali do svojich rúk, a chceme zase Skalicu a okolie lacnými, veľkými a šlachetnými ovocnými stromkami zásobiť.

Ovocinárstvo má veľký význam v národno-hospodárskom živote. Koľko peňazí priniesly naše hospodinky z Holiča a z Hodonína za ovocie? Aké dôchodky by občania naši mohli mať, keď by pri hájoch, v zelniciach, v sádkoch, dvoroch, v humnách si nasadili šlachetných, štepených stromkov?

Keď sa ovocinárstvo rozšíri i mládež naša, ktorá, česť statočným vynikám, stromy a štepy surovo kazila a ničila, si tiež strom zaľúbi a naučí pestovať.

Máme na okolinu dediny, ako na pr. Gbelly, Kúty atď., kde žiadneho ovocného stromu niet, kde, keď privezú voz jabĺk alebo sliviek, za pár jabĺk alebo sliviek dáva gazdinka i 2-3 holby jačmeňa. Nakoľko nerozumné je toto hospodárenie.

A preto, roľnícke mliekarské družstvo v Skalici sa postará o to, aby na našom kraji čím viacej stromkov štepených sa zasadilo. Ľud náš bude mať z toho nielen peňažný dôchodok, ale stravu výtečnú cez podzimné mesiace, ba aj tie najchutnejšie ovocné vína, ktoré by byly v stave umenšiť požívanie liehovín a alkoholu.

A preto roľnícke mliekarské družstvo v Skalici objedná pre každého nielen člena, ale ktoréhokoľvek človeka za 60 halierov krásne štepy ovocné všelijakého druhu. V tejto cene je zarátaný už aj železničný dovoz a pakovanie až do Skalice.

V Skalici je viac ako 900 domov, keď by

si každý majiteľ len 3 štepy zaopatril, čo by ho 1 kor. 80 halierov stálo, bolo by 2700 štepov. Povážte, aký krásny ovocný háj by to bol.

A preto nasledujúcim spôsobom budeme pokračovať. V budove mliekarského družstva, ktorá je celý deň otvorená, je vystavený hárok, na ktorý každý človek zaznačí meno, číslo domu a druh stromov. Na pr. N. N. čís. 47. Jablká 1, hruška 2, slivka 1, čerešňa 1, breskyňa 2, marhule 2, orech 1.

Ktokoľvek by chcel takzvaný zákrosok, čo sú stromky nízke, ale veľmi úrodné, pre zahrady sa veľmi hodia, ten naznačí jablko i zákrosok atď.

Z bližších osad by si mohli tiež objednať a pre ne do Skalice prísť.

V ďalších obciach by úlohu túto na seba mohli gazdovsko-potravné spolky prevziať a nám behom 2 týždňov sdeliť počet stromkov, ktoré by sa direktne tam na poslednú stanicu zaslaly.

Behom dvoch týždňov, nech sa každý podpíše, by sme počet stromkov objednať mohli.

Mliekarské družstvo v Skalici.

Dopisy.

Prešporská stolica.

— Z Prešporka: Vážne udalosti Vám mám sdeliť.

Prvá: Šťastlivé štrajky. Vystali z práce kočišia ťažkých povozov a tunajšej veľkej kefovej dielne. Vypadly šťastlivo, lebo sa zmenšil čas robotný a zvýšila mzda a dobre tak, lebo veru bol by sprostákom, kto by sa neusiloval zkrátiť čas úmornej práce a kto by sa netešil z väčšej pláce.

Obzvlášť v terajších ťažkých časoch, sú také pohyby nezbytné, lebo skrze zkrátenie času pracovného príde viacero chudobných k práci, čo na ňu čakajú jak lastovička na mušku a väčší plat odpomáha hladu, lebo veru je to až hrôza s tou drahotou, o čom taký dedinský roľník ani pochopu nemá. Keď sa roľník právom žaluje na veľké dane, čo má hovoriť chudobny robotník, čo nič nemá, len dve ruky a kôpu detí, keď on na bytné a všakové poplatky zaiste najmenej 200 korún musí do roka složiť a kde je ešte potom život, keď kilo sádla stojí 1 k. 44 halierov a teprv len musí bývať v izbičke jak klietka a v kuchyni jak krmik malej. Z týchto mizerných pomerov dobré nevykvitne. Beda svetu pre pohoršenie! A pohoršenie dávajú čo robotu si odmenia a čo robotníkovi úžerou bytnou a pokrmovou jeho krvopotné zaslúžené groše vydierajú.

Druhá: Tunajší kat. delnícky spolok mal vydarenú vinobranú zábavu. Dali sme si to tak pochudobne, vstupné 30 hal. a vydarilo sa to dobre. Obzvlášť nás Slovákov to tešilo, že bratři Nemci a Maďari prijímajú nás láskave, lebo sú nadchnutí pravým kresťanským Kristovým duchom lásky. Jak polievka a všetko sa vždy osoliti musí, tak aj my obveselenie sme spojili s poučením. Bol spev maďarský nemecký a slovenský a prednášky tiež tak.

Prednášal pán profesor gymnasiálny Krajňák. Tento muž, pravá to včela, ktorý každú príležitosť použije, aby rozšíroval osvetu a vieru Kristovu, tento kresťanský apoštol prednášal po nemecky o pomere kresťanstva a práce. Čím menej vidíme svetských vzdelancov, starat sa o Krista a jeho svätú vieru, tým radostnejšie nám znely jeho slova.

Rozložil, čo je práca bezbožná. Kliatba, jarmo, ktoré hnetie ubíja, ceny nemá a preto si ju ani bezbožní pracodajci vážiť nevedia, ani slušne odmeniť nevedia, lebo nemajú Krista v sebe, považujú častokrát robotníka jak hoviadko, ktoré len práve za to musí pracovať, za to žrádlo, čo mu pán dá, aby len len nezahynulo. Práca ale kresťanská je práve takým svätým skutkom jak modlitba, pôst alebo almužná. Ona zveľaduje svet, rozširuje slávu Božiu, je napodobnenie Pána Boha jeho najslávnejšieho skutku, že stvoril svet, lebo i robotník stvorí spôsobom ľudským. A tak má práca cenu veľkú, ona je kridlami človeka, teda za ňu i tu na zemi dôstojne sa vydržať mohol, hovorím dôstojne, lebo sme deti Božie a preto hanbu a potupu robí Pán Bohu ten, kto utláčajúce mzdu, deti Pána Boha nechá a primíti šodit otrhaných a biednych. Mzda slušná na zemi a koruna slávy v nebi, to odmena práce kresťanskej. Bez ducha Kristovho je otrokom robotník a vyran pracodajca, v Kristu je ten pomer, jak dieťať k otcovi.

(Pokračovanie).

— Z Ivánky: Prislúbil som Vám, že Vám o tých hodoch niečo odpíšem. Ale zastihla nás pilná robota a veru na miesto pera musel som sa cepov chytiť, aby som si niečo otielok odpredal v meste na domácu potrebu. Ale keď som slúbil, nuž napíšem. Neskorej si o hodoch rozmyslať je, snáď i múdrejšie, aspoň človek lepšie svoje darebnosti uzná. A veru darebnosti, lebo ich bolo dost. Zažali sme Pán Bohu sviečku, ale diablu sviecu, zaspievali v kostolíčku, ale zašarapatili i v krémičke. Obzvlášť tá chasa preukázala svoj guráz a v noci tak vám praštili voz jedného hospodára od domu odviečený, dele s mosta jak by to bolo za tovarych a našli sa i takí, čo sa krivákmi štegiili, ale to už veru naozaj. Je to škaredá obyčaj, ten krivák však viem, chlapec, že jaké by to hody boli, keď by sme sa nepobili, ale keď už to má byť, mne sa lepšie fúbi tá záhorácka obyčaj, že sa chytia kyjakov, s tým preda tak neškodí a krvi netečie. Nôz to je podlé, nebezpečné. Ci by nebolo dobre

uviesť spôsob hospodského, jak sa mne zdá kútskeho, ktorý dal na šentíš vyvesiť že: „keri páni mudenci sa soú bit, na peci sa najdú kyjaky“. Za to ale nech svet nemyslí, že by u nás všetci boli takí, kde že by sa kútole nenašlo, i v tej najpeknejšej pšenici. Je u nás i pšenice, ľud dobrého srdca len tak chnúta za našim „Pokrokom“ a keď budeme všetci čítať a vzdelávať sa, som istý, že hodne pokročíme v striezlivosti, pokojnosti a naša obec na základe založenom na spolku potravnom a úverkovom rozkvitne. Nechýba nám, jak ešte čítaci kruh. Je pravda, že sa schádzaváme, ale toho je málo, to sa nemôže pomenovať čítacím kruhom. Dá Boh, že aj to nám zakvitne. S Pánom Bohom Váš Ján Ž . . .

— Z Dúbravky. Už sme dávno takých hod nedožili, jak tohoročné. Pekne sme si ozdobili chrám a prišli nám do neho kázat duchovný Otec Juriga, z Prešporka. Pekne nám to vyložil, jak našich patrónov voda ne utopila, oheň nespálil, kamene nezranily a strely neskántrili, tak že aby aj nás voda ned balosti, mrcha svet neutopil, oheň naruživosti nespálil, pohoršenie nezakázilo a strely nepriateľov nezranily, tak veru ja si to zas tak navlečiem a na náš národ upotrebím, daj že Bože, aby národ náš vlny zloby a neprajnosti ne utopily, oheň nepriateľov nespálil, kamene tupiteľov nepošpinily a strely úderu nenávisti nezranily. My sme my a my sa nedáme pri kríži krvi a pravde, pevne stojme. Hostom za návštevu ďakujeme, jak sme mohli, tak sme si ich uctili, len škoda, že naši susedia lamačania nedošli preto, že sa nektorí z nás s niektorými z nich pobili. Však keď sa laháci pobijú a či za to sa múdri a dobrí nemajú mať rádi?! A keď sa chyba stala, odpustíme si. Dobre sme si všimli slov rečníka, hody sa minuly bohumilo, len lamačanov nám bolo ľúto, čo by sme sa boli smerili. Ešte raz všetkým hostom ďakujeme za návštevu. Obzvlášť pánovi farárovi mariátskému a aj lamačskému a novoselskému. Zdraví skazovali v mene všetkých. Miletč.

— Z Pezinka.

Jede, jede veselý poštarík,
vezie, vezie veľký balik,
samých to „Pokrokov“,
pre našich Slovákov.

Trára — trára „Pokrok“ je tu!!

Tieto slová čujem na nôtu staropoštársku dakohosi ulicou spievať. Vybehnem pred dom, zastním si rukou oči a vidím, že jeden mladý šuhaj na tragači vezie balik, a jak spev hlásal, samý „Pokrok“. Uprene hľadím na povoz, reku, kde sa tie noviny složia a budú k dostaniu. A hľa, v papierovom obchode p. Kleina, v Deákovvej ulici, pri mestskom dome, (ratúzy) sa ukvartirovaly a uložily tak, že na vstúpiaceho dobrosrdečného človeka sa usmievajú, ako nevesta na ženicha. Bár by čo viac občánov s „Pokrokom“ sa sossobášilo, tým ľahšie to k prevedeniu, lebo k tomu netreba ani matrikárskeho úradu, lež len jeden krajiar a s tým zabehnúť ku Kleinovi a žiadať, teda ani prosit netreba, len žiadať si najnovšie čísla „Pokroku“. Tento časopis každého poučí, rozveselí, až si bude boky chytat, totižto ten, kto nemá brucho; utlačenej, prenasledovaných sa ujme a ich háji, bráni, jako hrdlička kridlami svojimi jemne bráni, prikrýva svoje holúbata. Ničomníkov, s poukazaním na ich chyby, potmelústvo, netečnosť tak nazlobí, že v zlosti nechty si okusujú. Teda babky a dedkovia, ženy i mužovia, šuhaji a devy, vy všetci kriví a nemí, bohatí i u ktorých veľkých peňazi nenie, u Kleina kupujte a potom čítajte i rozširujte „Pokrok“. O tomto časopisu jeden, vysokej hodnosti pán, nechcem ho zradit, mi hovoril: „Pokroka“ a peňazi nikdy nenie dost.“ A zas iný roľník mi vravil: „Pán majster, je to len divné „Pokrok“ nesejú a rodi sa.“ Veru, gazdičko, odvetil som a zaraz pridol, máte pravdu. Jak roľník seje semá do brázdy, a zahradník jádro do záhonu, tak kladie hlboko do srdca základ obrodzenia a blahobytu „Pokrok“. A nie daromne, lebo čo „Pokrok“ radí, to Slovákov spraví. Ak mi neveríte, sprobujte, a nech ma hus kopne, ak volakedy ten vydaný krajiar by ste obanovali. Po tomto snáď netušíte, že s „Pokrokom“ v ruke prejdete celé Horné Uhorsko, ba ešte i za Moravu s nim zabehnete, ja, čo viac, i do Ameriky dá sa s nim preplávať. Veru jediný to časopis svojho druhu. Jako slnko naše telo

ožiaruje, tak „Pokrok“ našu dušu osvetľuje, že sám seba poznáva, že pozná jaké je postavy, je-li blády či červený, starý či mladý; „Pokrok“ človeka ohrieva, že sa vzkriesi a okraje; slnko dáva človekovi moc, že rastne a dobre sa mu vedie, práve tak i „Pokrok“, dušu osvetľuje, že vidí svoju slabosť, zaostalosť a poznáva cseh čítania a seba vzdelenia. Slepým je človek na tele, ktorý slnko nevidí, slepým je na duši, netúži li, aby ho svetlo „Pokroku“ osvietilo.

Martin Chyho.

Nitrianska stolica.

— Gbely po hodoch. Na sv. Michala bolo u nás ticho, za to ale v nedelu bolo živo, veselo. Len pár dňami pred hodami rozchýrilo sa, že náš kraj, vyslanec Dr. J. Černoch navštívi i Gbely. Že bolo to pravdou, dokazovalo to aj neobyčajne živý ruch v našich spolkoch. Všade čistilo, uklúzalo sa, v potravnom spolku, v Kat. Kruhu mládež cvičila sa v speve a mamičky pekly veselo, lebo očakávalo sa mnoho hostov. V nedelu po odpoľ. službách božích, rozprúdil sa veselý tanec na dvore spolkového domu, pri ohromnej účasti hostí a s prespolia. Skalica, Holič, Petrová Ves, Smolinsko, Čári vyslali svoju mládež a starých tiež, aby sa so svojimi spolubratmi pobavili a trochu sa rozveselili. Okolo ôsmej shromáždili sa starý v dvorane, kde s ohromným „sláva“ uvítali svojho čestného člena v sprievode miestneho p. farára a iných kňazov. Po krátkom uvítaní so stránky predsedu a p. notáriusa, pokračoval sa osv. p. prelát a slúbil záujmy Indu, obce a okresu vždy podporovať.

Sbor mládeže zaspieval na to, „Kto za pravdu horí“ a viacej iných piesní, ktoré sa všeobecne páčili. Čo mohlo by sa z mládeže vychovať, keď by sa jej niekto zaujal. Mládež gbelská pod vedením svojho predsedu Janka Kollára a podpredsedu J. Dúbravu, vzdor mnohým neprijemnostiam drží sa statne. Sláva im za to. I tanec sa skončil pekne, bez zvydu v poriadku.

Starý zabávali sa dlho do noci v miestnostach kruhu, gbelski židia išli spať už o 10. Je to pekne, keď chodia tak skoro spať, aspoň ich hlava neboli od tej sedláče.

Nastaná zimné večery, bratia, navštevujme „Kruh“ a jeho prednášky.

Že Kruhové miestnosti a spolkový dom do poriadku uvedené boli, za to česť a vďaka horlivému veteránovi p. Vendelinovi Čarskému. Z Kučerova.

— Z neďaleka. — Na našom Slovensku, v jednom vychovávajúcom ústave, istý mladý kňaz, katechéta, s tým začal či zahájil školský rok, že predložiac si na stól menoslov žiakov, čítal ho a pri prvom nemeďarsky znejúcom mene, ihned žiakovi dohovára, že kedy si už svoje meno pomadarčí? Vidiac avšak, že viac takých mien sa tam nachádza, vážne vyslovil svoje začudovanie, že páni professori tohoto ústavu žiadnu starosť nemajú o maďarizovanie inojazyčne zvučiacich mien. Rád by som vedel, ku ktorej čiastke katechismusu patrí takáto prednáška, či ku vierouke? či o prikázaniach? či o sviatostach? Lebo či tento panák vynaučuje dľa najnovšieho biskupského rozvrhu výučby? Sotva! Ono to bude s nim tak, jako s niektorým kňazom, keď na kázeň sa nepripravil, prázdnu hlavu má, tak aby sa videlo, že dačo robí, že horlí, nuž začne na svojich poslúchačov špintat, slintat a im nadávať. Takáto reč mu plinne ide, lebo vo výrazoch dobre cifrovaných má veľkú zásobu. Na to však nepomysli, že kto nepripravene vystúpi na katedru, s hanbou a posmechom s nej schádza.

— Pešťbudin. Slovenský katolícky delník.

— Naše púte. S opravdovým napnutím očakávali sme nedelu dňa 2. t. m. Deň tento bol totižto posledným našich púti usporiadaním „Pešť. kat. Del.“ kruhom vo verejnosť činom svojim. V kruhu tomto je nás ešte dľa zkušnosti sice málo, ale vzdor tomu však pri dobrej vóli a božskej pomoci kruh postúpil pomerne dost v pred svojej budúcnosti: zariadil totiž päť púti, pri ktorých náš sám seba bijúci ľud a na seba nedbajúci z nepovedomia, pokúsil viac ráz veľký duševný pôžitok z kázní, nábožných brošúr atd. S radostou môžem dovrdiť, že všetky púte nad všetko očakávanie zidarili sa a že tá manifestácia viery v Boha

u ľudu sloven-ého, ktorú hľadi prekaziti divý farizeizm, — esse vdy pevnejšou a pevnejšou sa stala.

V kázňach nášho dôstp. (ktorého meno je už na široko-ďaleko dost známe) mnoho ráz bolo počuť: „Pravopôvodom vesmiru je jediná, večná, nevyspytateľná sila, ktorá sama v sebe je obrancou a v každom bode žije. Pojem tejto sily úplne sa kryje s pojmom, viery v Boha. Súbor tejto univerzálnej sily je pomysliteľná najväčšia dokonlosť vedomia, účelnosť poriadkov, dobrot a spravodlivost. V tejto večnej sile nie to prázdneho miesta ani času. Náboženstvo pravej vedy nemusí nikdy sa báť, ono vdy len k dobrému v Boha musí viesť, je-li pravé. Takto podobne i minulú nedelu, to jest 2. oktobra prenikly tiež mnohé srdcia radostou nad tým, keď očuli ten úspech významu zorganizovaním sa v jedno družstvo, v jednu reťaz pripútanú k srdcu viery a ku tomu malému majestátu — kruhu, ktorým dá sa docieľiť viac, ako nič, alebo jako vtedy, keď nebolo tiež nič, kdežto ľud iný a material vdy väčší bol než teraz a predsa pamiatka z tých čias neostala žiadna — okrem jednej zástavy a to, čo kde-tu sa čosi hovorí, z čoho človek dost málo rozumie, alebo ani dôverovať nemôže.

Ano, videli, počuli slovenský kat. delníci peštiansky ten úkol námah práce k povzbuzovaniu k povedomiu presvedčenia svojho dobra tohoto letného obdobia viac ráz: na púti, v jozefovskom chráme Božom a či pri shromaždeniach a vedia dobre naše zámery. No predsa na stá a stá duši (spomeniem si len na tých, ktoré vidím každú nedelu ráno o 1/8. pri službách Božích a sú povedomí o kruhu tomto) nepomyslia: že dobre by bolo, aby nastúpili život aj oni, v ktorom bliži a volá, upomína ich už sám ten duch času. Slováci, kresťania, čiňte a nasledujte dobré skutky! Nie! Na sto a sto tvárach, keď sme šli v sprievodoch atď., splnilo by sa to prislovie že: ... keď videli sme stojacich a na nás dívajúcich sa po pri nás pri kostole — jako čo by sme neboli jedni a ti isti.

Bratia, sledujte naše skutky! *Cyrenejský.*

— **Zo Slov. Pravna.** „Lenivosť je matkou zkazy“ riekla mi matka a naviazajúc hodný batoh s rôznym strižným, lneným a vlneným tovarom, medzi nim i slov. výšivky, „hybaj, vraj, do sveta a zabávaj a živ sa. Domov prinesieš 80 zl. a čo viac utrháš, bude tvoje.“ Tak vandrujem našim Slovenskom. Obchod ide slabo, avšak predávam, za čo môžem, bo myslím, lepší je dúes malý barnavý čík, než zajtra strakatý, hrubý had. Námah sa nobojím. Je-li srdce ľahké, ide každá práca, i sebe ťažšia, hladko od ruky.

Na mojej ceste som u jedného hostinského horšie pochodila, nežli v biblie, hostia Lóta, ktorým jeho žena na stól soľ nepredložila, prečo neskoršie, ba i preto, že vzdor zároku bežiemu sa obzrela, za pokutu v solný stlp premenená bola. Ja som však nielen žiadne neosolené, lež i neomastené jedlo dostala. S veľkou radostou bola bych si radšej k stolu Esana prisadla a jeho šošovičku spokojne pozívala, nežli túto kaktanicu žuvať mať. Čo však viac, tento nesvedomitý hospodský moju „cechu“ tak mi ale osolil, až pred očami kolečká sa robily. Na moju dušu, keby som nevedela, že umenie počtovedy či aritmetiky Feničiani vynášli, tak by som to jemtu prisúdila. Na rukoväťach jedelného náčinia bolo meno hostinského s dvomi písmenami vyryté a síce P. K. Jeden prisediaci host hovoril, že on z toho uzatvára, že hostinský sa menuje Pavel lebo Poser. Ja som to tuším však trefnejšie rozlúštla, vraviac: tieto písmeny P. K. znamenajú toľko ako „Prepadený Kmin.“ Žalobu predniesť som si však netrúfala, bo som sa obávala, že presoliac moju peňaženku, naposledy s pástou chrbát mi nabalsamuje a vyhodí ma von. Veru bol grobian. A ešte dačo prezradim. Hvezdári medzi inými znameniami nebeskými, majú i vodnára, tento hospodský nie len na nebi, lež i pod zemou, v pivnici má vodnára, lebo jeho vino si previedol z vinohradu do Voderadu.

Súe tak obslužená, noofah som si tu ani nepýtala, lež išla som do osady si pohľadať. Zaraz čujem z jedného domu zvuk spevu. Myslim si: kde radi spievajú, tam i mnohé iné dobré vlastnosti bývajú. Zlý ľudia nezajú spev. Vstúpim dnu, do domu a prednesiem moju prosbu. S ochotou a pohostinstvom, nám Slovákom prirodným, ma prijali. Pán majster,

krajčír, mal trochu hlas, jako keď ťuká sa na puklý hrniec. To však mu nevaďto, lebo dobrý človek spieva, i keď by mal hlas, jako kopopný provaz. Preto každý Slováč rád spieva, lebo je každý dobrý a žiadnemu neublíži. I mój dobrodinec bol Slovákom a kresťanom, zbožným mužom, svätíl nedele i sviatky, dietky po kresťansky si vychovával a tovaryša i učňov v patriacej disciplíne držal. Slovom, starý dobrák, jak krajčiček chleba. Zaraz dobre som sa tu citila. Uložiac svoje veci a voľnejšie sa urobiac, dala som sa s nimi do reči, hovoriac, čo mi slina na jazyk priniesla. „Dobrý pane, či majstre, vidím, badám, myslím, že vy musíte mať, z vašou početnou familiou, cez rok veľké výdavky.“ „Vskutku, odvetil on, na moje svedomie môžem hovoriť, že sám neviem, odkiaľ beriem tak potrebný groš. Slečinko, veru od úst si neodtrhnem, dobrého priateľa ešte i vinkom pohostím. Z mojich dietok, jak vidíte, ani jedno nenie Lazarom, a moja žena je tiež nie „Hladoletnou.“ Na Boha sa môžem odvolať, že jeden rok moje výdavky som značil a vskutku našiel, že ony mój príjem veľmi prevyšujú, k tomu však viem, že dlžobu u nikoho nemám, ani o halier nikoho neošialim, a predsa všade spokojnosť badám.“ „Pane, riekla som, týmto spôsobom vy musíte mať vo vašom dome zázračný chlieb od Spasiteľa s pustatiny donesený a čo kapitál dakde uložený a i nevedomky jeho úroky, božské požehnanie požívate.“ Tieto slová mali vliv na majstra. Púťaly jeho pozornosť, lebo, hľa, čiapku s červeným strapkom pošupnul si do týla, tak že kadery vlasov, čiernych ako kalená oceľ, svesily sa mu na čelo a po sluchoch, až vyzeral ako dajaký umelec, a hneď sa na mňa usmieval, hneď zas chvíľami pyšne díval a vyťahnúc tabatierku, prstami na vrchnáčku zabubnoval a statočnú porciu burnotu si zašnupl. Ja však tým ohnivejšie pokračovala: „Boh vaše remeslo a domácie živí, lebo vy mu statočne slúžite a ostatne na jeho milosť a pomoc úfate, t. j. inak hovoreno, Boh nezanechá nikoho, ani Slováka, keď v neho dôveruje a inak svoje povinnosti plní.“ — „Veru, slečinko,“ riekol majster, „ja verím, že moja potravná komórka na suchotiny nezhyne, lebo...“ — Ale Francku, hľad na robotu, a nie sem na slečnu,“ okrikol majster tovaryša, ktorý našemu rozhovoru načúval, na mňa očkom často švirgnul, ba i dlhšie fiksiroval. „Teda, abych dohovoriť, verím, že Boh, ktorý Izraelitov v pustatine, Eliáša v samote, Daniela v jame medzi ľvami a vdovu zo Sarepty krmil, že on ešte žije a nás nepopustí. Veru nie.“ — „Máte pravdu, majstre, dokiaľ ho mi za oca uznáme a k nemu denne modlíť sa budeme: Otče náš, ktorý si na nebesiach... neopustí on nikoho.“ Takto a podobne som sa s majstrom rozprávala dokiaľ nás milá pani majstrová k skromnému stolu nezavolala. Ja som sa zdráhala, avšak ona vraj: „Nič, nič, neprijmem žiadnej výmluvy!“ — „Nedáte li inak, zdvorile som odvetila, tak sa vašej vóli podrobi.“

Avšeka Kozručových.

Doba práce nastala.

Na cestách nadobudnuté užitočné veci.

(Dokončenie.)

2. Presádzanie stromkov

Mladé stromky tak presádzať, aby všetky ostatnie, čo do zrastu, čo do plodu, predčili, a čím skorejšie užitočnými sa staly, je veľmi dôležitou vecou.

Jednotlivý zahradníci to na tento spôsob konajú:

Na podzim sa vykopú jamky, 50—60 cm. hlboké a až na jeden meter v průmere. Povrchnia zem sa odlúči na zvláštnu hromadu. Na jar ale sadime stromky čo možno najskorejšie. Dno jamy sa zaplní tou najlepšou zemou, a keď jej je málo, musí sa s roly priniesť. Potom postavíme očistený stromček do prostred jamy, ale nie veľmi hlboko, a obsypeme jeho korenky jednou lebo dvomi hrstami jačmeňa, potom zahádzeme ostatnou zemou, prišliapeme, ale nie veľmi na pevno, aby povetrie malo prístup ku korenkam.

Jačmeň začne síce klieť, ale preto, že je hlboko, nemôže sa vyvynúť, zosladoviac, udusi sa a zhnije. Túto šťavu ssajú mladé korenky do seba; to je jejich prvý pokrmom, a rozvíňujú sa na očividom. Takto pestované stromčeky nielen že sa v dreve a lupeniu veľmi

skoro a mocne rozvíňajú, ale i mnoho skoršie i ovocie nesú. Dokázaná vec je, že žiadne hnojivo taký účinok na stromčeky neprejavuje, jako takto udusený jačmeň. Pripomenúť treba, že jačmeň nesmie hlbšej v zemi sa nachodiť, ako na 20 centimetrov.

Kto presádza stromky, nech zkusí, dozaista nebude banovať.

Budúčne budem pokračovať.

Strýčko Ferdinand.

Drobné zprávy.

Upozorňujeme ct. p. čitateľov na článok o ovocných stromkoch.

— **Pohoreleci.** Osvietený pán Ján Černoch, krajinský vyslanec, ktorý minulý týždeň sa vo svojom okresi zdržoval, daroval mokrohajským pohoreloom 50 kor., popudinským 50 kor. a letničským 50 kor. Sú to všetko ľudia chudobní, v ktorých mene vyslovujeme srdečné zaplať Pán Boh.

— **Zo Senice.** Kresťanský ľud upáda u nás zo dňa na deň. Minulý týždeň predal pán pravotár Trnovský svoj dom. Čo myslíte, kto ho kúpil? Ako obyčajne, židák, tak že už temer všetky peknejšie domy odpredali kresťanski majitelia. Je to smutná vec. O tieto veci by sa mali páni slúžňovci starať, či ich to neboli, keď vidia ten úpadok kresťanského ľudu? Hja, to je iné, oni sa musia o inšie veci starať.

— **Bezočivosť.** Žid na holičskom mýte povedal jednomu radimovanovi, keď pýtal od neho mýto: „to vám p. Černoch vyzvihli, pretho mhusíte platit.“ Ze ľud s týmto nespravdivým mýtom trápia, to možno ďakovať len tomu advokátovi, ktorý kontrakt medzi panstvom a židom vyhotovil. V starej smluve toho punkta nebolo, že *urbariálne, nevymenované obce, toto mýto musia platit*, do novej smluvy to došlo a mýtny sa toho chytil a mýto sbiera, habe. Z toho protivné žaloby, pokuty.

Ba kedy bude týmto predpotopným, surovým, premávku, obchod prekazajúcim šramkom konec! Preč s mýtom! Ziadajme to, aby sa zákonom odstránily. Kroky sú urobené!

— **„Bubon“.** Pod týmto názvom má „Slovenský Týždenník“ znamenitú žartovnú prílohu. Čo vyšší páni huncútstva popáňajú, to tam máte na obrázkoch a kto v politike capov striela, tomu „Bubon“ nezostane dlžen. Na ukážku polávame z „Bubna“ tento obrázok o jednom pánovi, čo sa i na ľudových Slovákov i na liberálov opieral a potom medzi dva stolce padnul.

„Slovenský Týždenník“ je politickým vestníkom slovenského ľudu, stojí ročne 4 kor. (s krásnym kalendárom zdarma) a vychodí v Pešti (VIII. Rakóczy tér 3.).

— **Vzdialenému Florianovi.** Kto že bude očúvať našu pieseň? Hora? Hora nás očuje, nič nevyžaluje. Načo nám vidieť nebotýčne smrčky a sňahom pokryté pahrbky, keď na svete idealizmu nielo. Zmlklo už šeleštenie starého topola a švitoreníe nebeských operencov a preto dúnam pieseň!

Prelesné jahory bystré potôčky,

Zelené doliny riaky cvitočky,

Ach už že vy mene neveselite,

I strasnoju pečat neukojite. *Braček.*

— **Z Petrovajvsi.** Minulú nedelu sme mali krásnu slávaosť, prijel k nám náš krajinský vyslanec p. dr. Ján Černoch, pri tejto príležitosti posvätil nový kríž pri petroveskom háji, od neobého M. Hyžá a jeho manželky

Marie založený. Vo veľkom počte shromaždený ľud išiel v processii, ktorú skalický pán dekan viedol ku križu. Tu pán vyslanec vykonal obrady cirkevné a utešenú reč k nám prehovoril. Veľká bola naša radosť, že sme zase mali nášho milovaného zástupcu v našom Kruhu. Po slávnostach prišiel pán vyslanec do nášho čítacieho spolku, kde sme si s ním dlhší čas pobesedovali a mu všetky naše krivdy predniesli. M.

— Mlieko sbierané, tvaroh, syrovátku, sýry rozličných druhov zo skalickej mliekarene predáva v Holiči Ján Holúšek na majirkoch číslo 496.

— Na cis. a král. panstve v Holiči musia delníci aj v nedeľu pracovať, týždňari vozili aj hnoj! Zajímave by bolo vedieť, či sú tieto veci Jeho Veličenstvu známe.

— Vtáci v klietke. Zlodějov čo okradli radimovský spolok a p. učiteľa Grešu, chytili žandári až vo Fraštáku. Ukradené šaty mal jeden na sebe. Sú to dvaja cigáni, z Popudín a jeden z Chropova.

— „Slovenské Robotnícke Noviny“ sú nový časopis, ktorý vydáva viedeňsko-prešporská skupina slovenských socialistov. Za cieľ vytknú si: slovenský robotnícky ľud osvietiť a spojiť v jeden veľký mocný tábor, ktorý bude bojovať proti politickému utlačaniu ľudu nášho a proti nesvedomitému vykorisťovaniu od veľkého kapitálu. Redaktorom časopisu je Emanuel Lehotský, majiteľom Gustáv Bončo. Vychádza raz za mesiac v Prešporku (Pozsony, Vadász sor 30.). (Obširnejšie budúce).

— Čtiteľu svätého Antoninka. S úzkostlivým krokom predstupujem pred teba, najchudobnejší záchranco sveta — a za tvoj veľký zástup s 250 sirôt a 25 milosrdných sestier a sluhov. Môžem dúfať, že nebudem klopať na tvoje dobré srdce darmo? O, každý kúsik chleba, ktorý ty pre mojich úbohých opustených podáš, bude ti od večného Odplatcu, s jeho prebohatým poženianím odplatený; Ježiš, ten božský priateľ dietok, ktorý hovorí: „Co ste vy najmenším mojim bratom urobili, ako by ste mne urobili; ten ti na večnosti odplatí, čo si ty jeho malým miláčkom urobil. Zaiste i ty budeš pomáhať tomu najchudobnejšiemu otcovi sirôt a útrpnosť budeš mať s tým zástupom zanechaných, ktorých ja v mojich ústavoch vo Feldkirchen a Treffen u Villachu, chránim oproti pohybu „Preč od Ríma“ a kde osirotená mládež korutánska vychovanie a opateru obdrží. Urob ten pokus, keď tá jeden krajiarik tlačí, daj ho malým priateľom sv. Antoninka jako almužnu a najdeš potešenie a vyslyšanie v tvojej žalosti. Ustavične a snažne ťa prosím, nenech mňa, najchudobnejšieho záchranca, odísť preč, pošli mi almužnu, veľkú lebo malú, jako Antoninko chlieb pre môj zástup dietok.

Boží pozdrav vďačného korutánskeho otca sirôt
Msgr. Pavel Anton Kaiser,
riaditeľ sjednotených korutánskych sirotských domov sv. Antona. Feldkirchen, Korutánsko.

Vzorky zdarma! Firma kresťanská!

Lodenové sukne,

polovlnené rôznych bariet, 1 kus 65—70 kr.
100 kusov 60—65 zl.,
detské sukienky 20 kr.
dobierkou zasiela:

I. Česká výt. a vývoz sukni lodenových
Adolfa Jelínka
v Lísku, p. Jimramov. (Morava.)
Nehodiaci sa tovar buď vymením alebo vezmem späť a peniaze vrátim!!
Každá nespokojnosť vylúčí

VODOVODY

samečinné i pomocou strojov

pre mestá, obce, veľkostatky, villy, tehelne, továrne a domy súkromné.

Najlepšie

PUMPY

trvanlivé

a so zárukou

zhotovuje

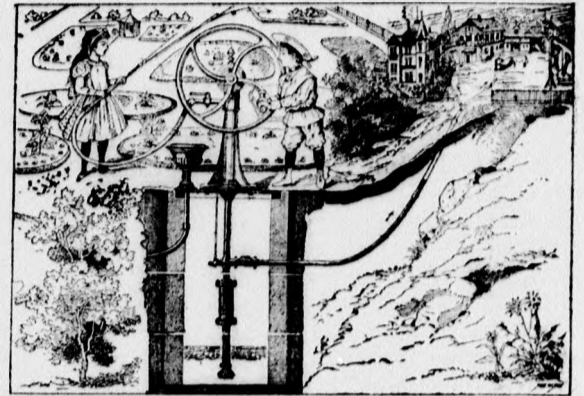
zariadenie

Továrň na vodovody a pumpy

JAN VITEZ v Přerově (Morava).

CENY MIERNE.

Prebežné výpočty a cenníky zadarmo.

Každá sporivá gazdina

používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM == SO SOKOLOM

Docie i tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej kávy.

TOVARNE:

v Kolíne a Prostejove, Morava

Ochtanná značka
Založeno r. 1718.

Mariacelské žalu-
dečné kvapky

jediné pravé z lekárne:

G. Schopfa

„K Milostivej Matke“ vo fľaškách 50 a 90 halierových. Práve len vo fľaškách, zapakovaných v zeleno-bielych príhovyaných škatuľkách a opatrených ochrannou známkou »Milostivou Matkou« z Mariazell. K dostaniu vo všetkých lekárňach; kde nie — zrovna ich žiadať.

Neviete ešte?

Najlepšie náboženské noviny sú:

Posol Svätého Antona.

Vychodia mesačne raz na 16. stranách s krásnymi obrazmi. Predplatné na rok 2 kor., na pol roka 1 kor. Štujúcejim a podučiteľom na rok 1 kor. 20 hal. Číslo na ukážku dostanete zdarma. Hláste sa o ne takto:

Posol Svätého Antona,
Budapest, VIII. Szentkirályi-u. 28.

Práve vyšiel

III. sošit „Z päť dielov sveta“
Cena 20 h. Dostat: u J. Teslika v Uh. Skalici.

Sviečky

všetkých druhov, ako kostolné voskové a polovoskové, stolné, stearinové i parafinové, ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé (toiletné), všetky v najlepšej jakosti dodáva najľavnejšie

Prvá Kráľovohradecká cis. král. dvornia továrň na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,
Hradec Králové, Král. Česká.
Založeno roku 1816.

Solična česká kresťanská firma.

Cenníky i vzorky zadarmo a franko!